Commissie Omgevingskwaliteit

Bezoekadres
Weesperplein 8
Amsterdam

cok@amsterdam.nl
cok.amsterdam.nl

Commisse Aanwijzing Monumenten

Onderwerp	Adviesaanvraag aanwijzing Honthorststraat 32-34
Datum	9 maart 2026
Commissie	Petra Brouwer (voorzitter), Isabel van Lent (architectuurhistoricus), Wim de Wagt (architectuurhistoricus), Bastiaan van de Kraats (restauratiearchitect)
Secretaris	Elles van den Hoek, Mirte Kooij
Adviseur(s)	Paul Nieuwenhuizen, Agnes Hemmes (Monumenten en Archeologie)

Geachte leden van het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuid,

U heeft de subcommissie Aanwijzing Monumenten van de Commissie Omgevingskwaliteit gevraagd advies uit te brengen over de aanwijzing van de panden Honthorststraat 32 en 34 als gemeentelijk monument.
De commissie hanteert bij de advisering de selectiecriteria voor monumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten, zoals vastgesteld in de Erfgoedverordening. Zij beoordeelt of dit gebouw voor Amsterdam van belang is vanwege de stedenbouwkundige, architectonische en/of cultuurhistorische waarde. Daarnaast wordt vastgesteld in hoeverre het een gaaf en/of zeldzaam voorbeeld is voor een bepaalde periode of van een bepaald (gebouw)type.

De commissie adviseert u Honthorststraat 32 en 34, gebouwd in 1904 naar het ontwerp van architect P.H. van Niftrik, aan te wijzen als gemeentelijk monument. De panden hebben hoge architectonische en cultuurhistorische waarde, vanwege de nog aanwezige interieuronderdelen uit de bouwtijd. Deze bieden samen met Honthorstraat 36, waarover de commissie op 22 januari 2024 positief adviseerde, een bijna volledig beeld van hoe deze panden er bij de oplevering in 1904 van binnen hebben uitgezien. De rijk gedecoreerde en gematerialiseerde voorgevels zijn een goed voorbeeld van woonhuisarchitectuur van omstreeks 1900 zoals die voor de hogere burgerklasse rond het Museumplein gebouwd werd. Als onderdeel van de nog volledig oorspronkelijke straatwand vertegenwoordigt het ensemble, waar beide panden onderdeel van uitmaken, stedenbouwkundige waarde.

Stedenbouwkundige waarde
De twee woonhuizen aan de Honthorststraat maken deel uit van een bouwblok dat verder wordt omsloten door de Johannes Vermeerstraat (westzijde), de Pieter de Hoochstraat (oostzijde) en de Teniersstraat (zuidzijde). Anders dan de 19de-eeuwse stadsuitbreidingen op basis van Plan Kalff, was de buurt rond het Museumplein bestemd voor de meer welgestelden. De blokken direct langs het Museumplein werden in hoofdzaak bebouwd met vrijstaande villa's, in de straten daarachter kwamen aaneengesloten blokken met ruime herenhuizen. Het waaiervormig gebied met hoofdradialen vanaf het Rijksmuseum, die onderling verbonden waren door dwarsstraten, werd gebaseerd op een plan van P.J.H. Cuypers en Jac. Ankersmit uit 1891. Honthorststraat 32 en 34 vormen samen met nummer 36 een waardevol onderdeel van de 19de-eeuwse straatwand.

Architectonische en cultuurhistorische waarde
In 1904 kreeg architect P.H. van Niftrik, zoon van de stadsingenieur J.G. van Niftrik, opdracht voor het ontwerp van Honthorststraat 32, 34 en 36. De opdracht werd verstrekt door de gebroeders Willem en Aart van Doorn, respectievelijk directeur van het Amsterdamse kantoor van de Holland Amerika Lijn en architect en aannemer. Zij waren zelf de eerste jaren de bewoners van het benedenhuis van nummer 36 en nummer 32. Deze spiegelsymmetrische eenheid bestond oorspronkelijk uit een dubbel benedenhuis met dubbele bovenwoning op nummers 32 en 36. Het tussengelegen nummer 34 was bedoeld als herenhuis voor één gezin. De zeer zorgvuldig ontworpen en rijk gedecoreerde en gematerialiseerde gevel, waarvan de mee-ontworpen overgang naar de openbare ruimte in de vorm van een stoep met stoeppalen onlosmakelijk onderdeel vormt, is een hoogwaardig voorbeeld van architectuur voor de hogere burgerklasse. Dit soort huizen werden destijds voorzien van een op maat gemaakte interieurafwerking. In het bovenhuis van Honthorststraat 32 is met name op de woonverdiepingen de oorspronkelijke interieurafwerking nog aanwezig, waaronder betimmeringen, marmeren vloeren en lambriseringen in hal en trappenhuis, kastenwanden, suitescheidingen, paneeldeuren met kathedraalglas en geprofileerde omlijstingen, stucplafonds, daklicht, schouwen en rookkap in de keuken. Bijzonder is de voormalige badkamerruimte met een getoogde, van kathedraalglas voorziene pui, met schouderkozijnen halverwege de gang. De aanwezigheid van een badkamer was voor die tijd, zeker voor woningen die niet tot het allerhoogste segment behoorden, een moderne, uitzonderlijke luxe. De bovenlichten van de erker aan de voorzijde op de tweede verdieping zijn voorzien van glas-in-loodramen in Nieuwe Kunststijl.
Ook in het pand Honthorststraat 34 is nog een aanzienlijk deel van het oorspronkelijke interieur bewaard. Naast paneeldeuren met omlijstingen en origineel beslag, geornamenteerde suitewanden, marmeren schouwen, is dit pand nog in het bezit van eikenhouten parketvloeren op de begane grond, een (verplaatste) tochtpui uit de vestibule en decoratieve muurschilderingen in het trappenhuis.

Gaafheid, herkenbaarheid en zeldzaamheid
De zorgvuldig ontworpen en gedecoreerde voorgevels zijn vrijwel in oorspronkelijke toestand bewaard. In de drie herenhuizen Honthorststraat 32, 34 (en 36) zijn elk afzonderlijk belangrijke interieurafwerkingen uit de bouwtijd behouden die, zonder dat er ergens sprake is van één volledig

gaaf bewaard interieur, complementair zijn aan elkaar. Tezamen geven zij een goed beeld van een esthetisch verzorgd en ambachtelijk vervaardigd interieur voor de hogere middenklasse uit het begin van de 20ste eeuw. De badkamerruimte met getoogde pui naar de gang op nummer 32 en de muurschilderingen op nummer 34 hebben bovendien zeldzaamheidswaarde.

Amsterdam, 14 april 2026
Commissie Aanwijzing Monumenten

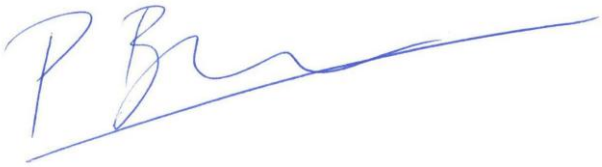

Petra Brouwer, voorzitter

Cc Monumenten en Archeologie